

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภูมิปัญญาบูรณาการบนฐานคิดพุทธปรัชญา : ยุทธศาสตร์ ทางเลือกในการพัฒนาสังคมไทย (Integrated Wisdom on Buddhist Philosophy : An Alternative Strategy for Thai Social Development)
ชื่อผู้เขียน	นางสาว สุวิดดา แสงสีหนาท (Miss Suwida Sangsehanat)
แผนกวิชา/คณะ	โครงการปริญญาเอกสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒนา ปุณฺทริกวิวัฒน์ อาจารย์ ดร. เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ อาจารย์ ดร. ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาบูรณาการสำหรับสังคมไทย โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีจากสามฐานคือ ฐานคิดพุทธปรัชญาและแนวทางการพัฒนาแบบพุทธจากนักวิชาการไทย ฐานคิดทฤษฎีระบบโลกซึ่งครอบคลุมแนวคิดฟิสิกส์ใหม่และทฤษฎีเคออส และฐานแนวคิดข้ามพ้นการพัฒนา ใช้วิธีวิทยาอย่างเป็นสหวิทยาการ เข้าทำการวิจัยภาคสนาม ชุมชนชาวพุทธสามกรณีศึกษา คือ ชุมชนชาวอโศกของไทย ชุมชนพุทธชบวนการสรรวิทย์ของศรีลังกา และชุมชนพุทธฉือจี้ของไต้หวัน ข้อค้นพบอย่างเด่นชัดคือ ชุมชนพุทธทั้งสามแห่งนี้ ยุทธศาสตร์การพัฒนากลายเป็นขั้นตอนมีรูปธรรมในการปฏิบัติจริง เริ่มต้นด้วยการเปลี่ยนทิวทัศน์หรือปรัชญาการมองโลก ให้ความหมายใหม่ต่อการปฏิบัติธรรม ได้แก่ “บุญ” “เมตตา” “ความรัก” แล้วตามด้วยค่านิยมและรูปแบบการปฏิบัติที่เน้นการ “ให้” ผลที่ได้คือ การพัฒนาระดับบุคคลก็คือการพัฒนาระดับชุมชนอย่างแยกกันไม่ได้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจะต้องมีทั้งแนวคิดในระดับบุคคลและชุมชน และแนวกว้างในระดับสังคมและระดับโลก ในระดับบุคคลและชุมชน ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การมีเป้าหมายชีวิตที่ไม่มีทุกข์ด้วยศีล การเปลี่ยนตนเองโดยใช้กิจกรรมทางโลกเป็นเครื่องมือพัฒนาทางธรรม กระบวนการขัดเกลา ความรัก และพลังกลุ่มหรือชุมชน ในระดับสังคม ยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ พลังเครือข่ายแห่งความรัก และการทำประโยชน์สู่สังคม และในระดับโลก หลักสำคัญยังคงเป็น

การ “ให้” เพื่อให้เกิดพลังเครือข่ายแห่งความรักของประเทศพันธมิตร และจุดยืนของประเทศคือ เป็นประเทศแห่งการพัฒนาจิตใจ

ชุมชนพุทธกรณศึกษาทั้งสามแห่งมีความเคลื่อนไหวเป็นกระแสทางเลือกในสังคม กระแสหลัก เป็นกระแสต่อต้านระบบซึ่งเกิดขึ้นที่นั่นที่นี้ในทุกๆระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทฤษฎีระบบโลก โดยที่ความเป็นทางเลือกนั้นได้ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาจิตใจของมนุษย์ ความสัมพันธ์กับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นแก่นของพุทธปรัชญา และเมื่อกล่าวถึงการพัฒนา จะมีใช้การสั่งการหรือวางแผนมาจากผู้ชำนาญการอื่นใด แต่หมายถึงการรู้จักตนเอง พัฒนาที่ตนเอง ด้วยตนเอง อีกนัยหนึ่ง เป็นการจัดการพัฒนาจากระดับชาวบ้าน โดยมีเป้าหมาย อยู่ที่ประโยชน์ของชุมชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดข้ามพ้นการพัฒนา